

Bilag 6

Fra Borgmesterens Afdeling

Dato 30-08-2022

Bilag 6: Borgmesterens Afdelings bemærkninger til magistratsafdelingernes belysninger af budgetforslag

Partierne har fremsendt en række budgetforslag, som er blevet nærmere belyst i udtalelser fra magistratsafdelingerne. Borgmesterens Afdelings kommentarer til udtalelserne fremgår af nedenstående. Kommentarerne udgør ikke et resume af udtalelserne, men er supplerende oplysninger.

Budgetforslagene og belysninger behandles i Magistraten og Byrådet sammen med budgetforslaget. Det skal understreges, at budgetforslagene fra partierne kun er vedtaget, hvis de indgår i de politiske aftaler om budgettet, som bliver vedtaget ved den endelige budgetbehandling i oktober.

Der gøres for god ordens skyld opmærksom på, at der af tidsmæssige årsager ikke har været mulighed for i alle tilfælde at have en dialog vedrørende nedenstående bemærkninger med de enkelte afdelinger.

Beskæftigelse

Forslag nr. 42: Flere unge under 18 år skal have et fritidsjob

I belysningen fra MSB foreslås, at forslaget kan implementeres ved at igangsætte en investeringsmodel. Den investeringsmodel, der foreslås her, er indarbejdet i investeringspakken i Magistratens budgetforslag, nærmere præcist "2.3 Flere unge skal have et fritidsjob".

Bilag 6

Hverken af belysningen fra MSB eller MSO indeholder bemærkninger om, hvor mange unge, der vil kunne få et fritidsjob, hvis den pågældende budgettilførsel rent faktisk sker.

Forslag nr. 47: Boligsociale indsatser

Det bemærkes, at forslag 2 om en fælles sundheds- og beskæftigelsesindsats i to sundhedshuse i henholdsvis Aarhus Vest og Frydenlund svarer til den indsats, der er beskrevet i byrådsindstillingen "Job gennem sundhed", som blev behandlet i byrådet den 17. august, og som var en bestilling fra budgetforliget for 2022.

Forslag 50: En specialiseret arbejdsmarkedsindsats

Det bemærkes, at byrådet i budget 2021 har igangsat en investeringsmodel med henblik på at få flere borgere med udviklingshæmning tættere på arbejdsmarkedet og en anden investeringsmodel, der har fokus på at borgere med funktionsnedsættelser opnår en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er dermed allerede et stort fokus på dette område.

Det fremgår ikke af belysningen, hvor mange borgere, indsatsen vil ramme, hvis der tilføres det foreslåede budget.

Forslag 51: Flere jobs til mennesker med handicap

I belysningen mangler der information om, hvor mange borgere, indsatsen vil ramme, hvis der tilføres det foreslåede budget.

Socialområdet

Sociale Forhold og Beskæftigelse angiver i flere af deres belysninger, at ubalancen på det specialiserede voksenområde i 2022 forventes at udgøre ca. 170 mio. kr. stigende til ca. 280 mio. kr. i 2025. Ubalancen er opgjort med udgangspunkt i egne beregninger. Det er Borgmesterens Afdelings vurdering, at økonomien på det specialiserede socialområde skal ses i sammenhæng med den øvrige

Bilag 6

decentraliserede økonomi i Sociale Forhold og Beskæftigelse. Med udgangspunkt i afdelingens forventede regnskab pr. ultimo juni 2022 samt den vedtagne kompensation for stigende priser, vil det forventede resultat for 2022 udgøre ca. -80 mio. kr. I det forventede resultat er der indregnet engangsindtægter på ca. 35 mio. kr.

Som det fremgår af Sociale Forhold og Beskæftigelses belysninger af forslagene på socialområdet kan serviceforbedringer, der berører borgere med handicap, medføre merudgifter i Sundhed og Omsorg. Baggrunden herfor er, at efter den gældende samarbejdsaftale mellem Sociale Forhold og Beskæftigelse og Sundhed og Omsorg afholder Sociale Forhold og Beskæftigelse udgifter til støtte efter servicelovens §83 og § 85 for borgere under 67 år, mens Sundhed og Omsorg afholder eventuelle udgifter efter borgerne er fyldt 67 år. Det bemærkes, at afdelingerne ikke har opgjort, hvor meget den afledte effekt forventes at udgøre. Dette vil skulle opgøres efterfølgende.

Forslag 36: Styrkelse af det sociale område og ny budgetmodel for det sociale område

Enhedslisten foreslår en justering af budgetmodellen på socialområdet. Enhedslistens forslag svarer til, at der indføres en visitationsbaseret budgetmodel på området. I forbindelse med budgetmodelanalysen ved Budget 2012 vedtog Byrådet, at Aarhus Kommune ikke længere anvender visitationsbaserede budgetmodeller.

Borgmesterens Afdeling kan ikke anbefale, at der igen indføres visitationsbaserede budgetmodeller. Ønsker om løft af serviceniveauet bør i stedet prioriteres ved de årlige budgetforhandlinger.

Forslag 41: Efterværn for anbragte børn

Som en del af belysningen foreslår Sociale Forhold og Beskæftigelse, at der tilføres 1,65 mio. kr. årligt til ansættelse af tre nye medarbejdere under Unge, Job og Uddannelse med henblik på at igangsætte ny indsats, der vil

Bilag 6

kunne styrke efterværnsområdet. Det fremgår af belysningen, at en sådan indsats vil kunne forebygge, at de unge ender i misbrug og/eller hjemløshed og får brug for ofte dyre midlertidige botilbud, ophold på herberg eller misbrugsbehandling. Sociale Forhold og Beskæftigelse har efterfølgende oplyst, at det indenfor tidsrammen ikke har været muligt at estimere, hvor meget den potentielle besparelse kan forventes at udgøre. Størrelsen af besparelsen vil i sagens natur blandt andet afhænge af, hvordan indsatsen udformes, og hvor mange borgere, der vil kunne få nytte af den. Borgmesterens Afdeling foreslår derfor, at såfremt forslaget ønskes fremmet, skal det belyses, om de forventede besparelser kan indgå som medfinansiering af udvidelsen af serviceniveauet på området.

Forslag 52: Ret til fuldtid for personale på socialområdet

I budgetforliget for Budget 2022 besluttede forligspartierne, at det som en del af løftet til socialområdet skulle tilbydes medarbejdere, der ønsker det, mulighed for at gå op på fuld tid og dermed øge antallet af faste medarbejdere på tilbuddene. Forligspartierne ønskede desuden, at nye stillinger fremadrettet skulle opslås som fuldtidsstillinger.

I forlængelse af Sociale Forhold og Beskæftigelses belysning af indeværende forslag har Borgmesterens Afdeling derfor efterlyst en status på byrådsbeslutningen fra sidste år. Det har inden for tidsrammen ikke været muligt at udarbejde en status. Dette vil kunne gøres efterfølgende. Som det fremgår af belysningen, pågår der dog aktuelt en undersøgelse blandt alle medarbejdere i Voksne, Job og Handicap ift., hvor mange af medarbejderne der ønsker henholdsvis at gå op eller ned i tid, samt hvordan medarbejderne oplever mulighederne for at få et ændret timetal.

Sundhed og Omsorg

Forslag om styrkelse af demensindsatsen ved tidligere målrettet indsats (5): Det bemærkes, at der i forslag til

Bilag 6

Magistratens budget er forudsat afsat 105 mio. kr. til sundhedsområdet herunder finansiering til en såkaldt sundhedsfond. I oplæg til sundhedsfonden har forslag om tidlig opsporing af demens indgået. Samtidig fremgår det, at forslaget evt. kan finansieres af Rådet for sociale investeringer fordi udsigten er en meget kort tilbagebetalingstid. Såfremt forslaget støttes er der derfor potentielt finansiering til forslaget fra flere kilder.

Budgetløft for ældreområdet samt investeringer i sundhed (8): Budgetforslaget har to dele, dels at få belyst et budgetløft på området, dels at der laves investeringer i sundhed for de ældre. Sundhedsinvesteringerne forudsættes at kunne finansiere løftet. I belysningen nævnes sundhedsinvesteringerne ikke – og dermed heller ikke potentielle gevinster ved disse – men alene udgiften til ældreområdet. Der er i "Forslag til budget 2023-2026" afsat 105 mio. kr. herunder til en sundhedsfond med henblik på investeringer i en styrket sund aldring.

Pres på det specialiserede socialområde (29): Forslaget går på at belyse udviklingen i antal ældre med handicap, samt evt. en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser heraf.

Ved forventet regnskab (juni) er MSO blevet bedt om at redegøre for fordelingen af de "nye" borgere i målgruppe, altså den årlige vækst. Det ønskes belyst, hvor mange nye borger, der overtages fra MSB, altså de, der er fyldt 67+, og hvor mange borgere med handicap, der visiteres internt i MSO. Det er vigtigt at få belyst, idet visitationsbaserede budgetmodeller/budgetter har u hensigtsmæssige økonomiske incitament og er afskaffet i hele kommunen i 2011. En sådan oversigt er p.t. ikke fremsendt til BA, hvilket gør det vanskeligt at vurdere de forudsætninger, økonomien er udregnet på baggrund af.

Det bemærkes desuden, at MSB i belysningen har angivet, at de "er igang med en omstilling af de sociale indsatser bl.a. med et fokus på større grad af tidligere og forebyggende indsatser med målet om at færre mennesker får

Bilag 6

brug for støtte og hjælp fra kommunen. Dette må alt andet lige forventes at bidrage til at nedbringe presset på området over 67-årige." Det er uklart, om det er indregnet i MSOs prognoser for udgiftsniveauet på området.

Økonomien på ældre-handicapområdet er indtil nu forudsat at kunne håndteres indenfor rammerne af ældreområdet, hvor der tildeles penge via budgetmodellen til alle nye borgere i aldersgruppen. I budget 2021 blev der givet et løft på yderligere 10 mio. kr. årligt fra 2025, altså 20 mio. kr. i 2026 og samlet set 30 mio. kr. i denne budgetperiode. Forligspartierne lagde her vægt på, at den stigende tilførsel af ressourcer også giver bedre mulighed for at sikre plejen for et stigende antal ældre med handicap.

Kultur og Borgerservice

Forslag om flere idræts- og fritidsfaciliteter (107,108)

Det forudsættes i alle forslagene (også hvor det ikke er nævnt) at dele af anlægssummen kan konverteres til drift ligesom en øget budgetramme til idrætsfaciliteter vil skabe behov for en udvidet lånegarantiramme, da en stor del af idrætsfaciliteterne i Aarhus etableres som selvejende faciliteter, hvor finansieringen består af både kommunalt tilskud, fondsmidler og kommunale lånegarantier.

Ligeledes er der i ingen af forslagene afsat midler til areal-erhvervelse. Der blev i den 10-årige investeringsplan afsat 25 mio. kr. til grundkøb til idrætsfaciliteter. Det forudsættes derfor, at arealudgifter til forslagene er dækket af den afsatte ramme.

Forslag om Udvikling af værkstedsbygningen og kapel samt Gadeidrættenshus / Værkstedet UKH (118,119)

MKB har i deres belysning forudsat en pris på 1.805 kr. pr. etagemeter for Vaskeri- og Værkstedsbygningen samt Kuppet og et bygningsomfang for de to bygninger på 1.029 etagemeter. Hertil skal bemærkes, at der i projektøkonomien er forudsat en fuld overtagelse af de to bygninger der omfatter mere end de 1.029 etagemeter, ligesom den af MKB oplyste pris kun kan gøre sig gældende for jord,

Bilag 6

der ikke ligger i et af de store byudviklingsprojekter, og derfor ikke kan bringes i anvendelse her. Der er i byudviklingsøkonomien for Amtssygehuset en værdisætning der er højere og denne forudsættes anvendt ved tiltrædelse af forslaget.

Ydermere vil der være bystrategiske hensyn i forhold til det bygningerne og udearealerne skal rumme med at sikre tilgængelighed for bydelens og områdets beboere, og også set i sammenhæng med den vision der er for Amtssygehuset om et attraktivt sted for børnefamilier, som skal spille sammen. Ligeledes vil der være planmæssige forhold og eventuelle støjfordringer der vil skulle afklares. Det skal på den baggrund anbefales, at MKB's eventuelle overtagelse af Vaskeri- og Værkstedbygningen samt Kapellet og bygningernes indhold drøftes nærmere mellem MKB og MTM i en senere proces.

Teknik og Miljø

Forslag 65: Forhøjelse af tilskud til Botanisk Haves Venner. Forslaget fra DF og EL går konkret på at sættes tilskuddet til Botanisk Haves Venner op fra 20.000 kr. årligt til 50.000 kr. årligt. I økonomioversigten i belysningen fra Teknik og Miljø er der i stedet for denne merudgift på 30.000 kroner årligt angivet en udgift på 500.000 kroner, som er omkostningen, hvis der alternativt ansættes en ekstra gartner i kommunalt regi.

Forslag 70, 71 og 73: Forskellige forslag om styrkelse af den kollektive trafik.

Belysningen henviser til en gennemgang af status for økonomien i den kollektive trafik, som er foretaget af Teknik og Miljø i samarbejde med Borgmesterens Afdeling. De angivne bruttoudgifter stammer fra denne status. I belysningen nævnes også forskellige tiltag, som kan reducere omkostningerne. Økonomien for disse tiltag er usikker, men den er af en størrelse, der potentielt kan reducere bruttounderskuddet til det halve.

Bilag 6

Forslag 72: Etableringsudgifter til omstigningsfaciliteter, parkering til cykler og biler ved knudepunkter i den kollektive trafik.

Belysningen svarer ikke direkte på forslaget fra EL om prisoverslag på etablering af 10 mobilitetsknudepunkter og genoprettelse af tidligere busruter. Der forklares dog, hvorfor det ikke har været muligt at svare mere direkte, og der præsenteres i stedet en række andre muligheder – om end det kan være svært at overskue kompleksiteten.

Forslag 74, 75 og 76: Implementering af cykelhandlingsplanen, anlægsudgifter til cykelstier samt cykelfaciliteter i oplandet.

Det er formentligt en fejl, at der i belysningen angives driftsudgifter på 2,7 mio. kr. I henhold til budgetmodellen på området afsættes 0,9 % af anlægssummen som afledt drift. Dette vil svare til en årlige driftsudgift på 0,27 mio. kroner. Det bemærkes desuden, at der i økonomioversigten ikke er taget en omkostning med svarende til EL's forslag om at implementere af cykelhandlingsplanen. I belysningen er der dog i teksten angivet et overslag over omkostningen ved at gennemføre samtlige projekter.

Forslag 77: Flere cykelparkeringspladser.

Det fremgår ikke klart af belysningen, hvordan driftsomkostningen er beregnet. Hvis der alene er tale om afledt drift som følge af anlægsarbejdet, forekommer det at være en for høj angivelse af driftsudgiften.

Forslag 79: Tilgængelighed og miljøforbedring - Genetablering af stoppested for letbanen ved Den Permanente Badeanstalt.

Der er kun angivet estimat af, hvad projektafklaring koster. Der er ikke angivet noget bud på, hvad etablering af stoppestedet omtrentligt kan forvente at koste.

Forslag 80, 81, 82 og 85: Tilgængelighed for handicappede.

En del af forslaget (forslag 80) går på at opsætte "lydfyr" ved trafiksignaler, så synshandicappede kan høre, hvornår

Bilag 6

der er grønt. Det er uklart i belysningen, hvad omkostningen er til dette forslag. I teksten står 5-50 mio. kroner, men i skemaet er der angivet 7-70 mio. kroner. Under alle omstændigheder er der tale om stor usikkerhed i angivelsen.

I forhold til en anden del af forslaget (forslag 82) omhandler tilretning af opkørsler og brostensbelagte områder er udgiften ikke taget med i oversigtsskemaet i belysningen. Det angives, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at identificere udgiften til dette forslag.

Der savnes en belysning af mulig tidshorisont og nødvendige ressourcer i forhold til den del af forslaget (forslag 81), der går på at igangsætte en undersøgelse af status for de igangsatte og realiserede tilgængelighedsinitiativer og holder dem op mod målsætninger og ambitioner i henholdsvis kommunens Tilgængelighedsstrategi og Handicappolitikken.

Forslag 83: Øget indsats for støjbekæmpelse.

Forslaget går konkret på, at der afsættes 10 mio. kroner til en indsats imod støj. Herunder dels kortlægning, vedligeholdelse og løbende udskiftning af eksisterende støjafskærmninger og dels et opstartsbeløb til etablering af nye støjskærme på 10 udvalgte lokaliteter. Det fremgår af belysningen, at hvis Byrådet beslutter at afsætte midler til ny støjafskærmning, så medfører dette en pligt til at foretage afskærmning langs alle støjbelastede vejstrækninger i hele kommunen over de kommende år. Dermed vil Byrådet forpligte sig til over de kommende år at anvende i størrelsesordenen 500 mio. kroner. Den juridiske holdbarhed af denne vurdering bør afklares nærmere.

Der savnes desuden en belysning af, hvor langt det vil række, hvis der som foreslået anvendes i alt 10 mio. kroner, som fordeles på de foreslåede tiltag.

Forslag 88: Flere byrum at ånde og leve i – I midtbyen såvel som i vores oplandsbyer.

Bilag 6

Forslaget går konkret på at afsætte 15 mio. kroner til arbejdet med at skabe bedre byrum. Belysningen fra Teknik og Miljø går videre end dette, idet der foreslås yderligere 6 mio. kroner i anlægsmidler og derudover foreslås løsninger, som reducerer parkeringsindtægterne med 0,8 mio. kroner årligt. Der er således tale om et væsentligt højere udgiftsniveau (24,8 mio. kroner i budgetperioden).

Forslag 91: Byen som blå og grøn.

I forhold til den foreslåede park på Pier 3, så skal byrådet d. 31. august 2. behandle en indstilling om udviklingen af Pier 3 via en omfattende (borger)inddragelsesproces og en eventuel senere dannelse af et arealudviklingselskab for dele af Pier 3. Inddragelsesprocessen skal vise de ønsker der vil være til Pier 3 og herunder en park på Pier 3. Samtidig vil økonomi være en del af denne proces, da der fortsat er et krav om samlet økonomisk balance for udviklingen af hele Aarhus Ø. Det vil derfor være at "foregribe begivenhedernes gang", hvis der nu i forbindelse med B2023 besluttet noget om parken på Pier 3.

I øvrigt har Teknik og Miljø i belysningen afsat et samlet beløb på 366 mio. kr. til etablering af samtlige parker, der nævnes i budgetforslaget. Der er ikke en vurdering af, hvad hver enkelt park vil koste.

Forslag 94 og 95: Ressourcer til myndighedsbehandling af grøn omstilling og VE-anlæg.

Det angives i forslaget fra V og K, at planområdets ressourcer blev kraftigt beskåret i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2022-25. Hertil skal det bemærkes, at forligspartierne bag Budget 2022 besluttede at fastholde et højt antal plan og byggesagsbehandlere, og der blev givet et løft til området på 15 mio. kroner årligt, hvoraf de 3 mio. kroner blev finansieret af en omlægning af byggesagsgebyrerne. Dette løft var ikke lige så stort, som det behov, der var fremlagt i et bilag til budgetindstillingen. Heri vurderede Teknik og Miljø, at der var brug for 17 mio. kroner årligt i 2022-24 og 24. mio. kroner årligt fra 2025. Dette skyldtes dels nogle midlertidige bevillinger, som ophører i 2025 og dels, at Teknik og Miljø i 2010-2021 havde

Bilag 6

opnormeret området ved midlertidigt at trække på opsparingen. Derfor blev det oplevet som en nedskæring, selvom der faktisk blev tilført mange penge til området.

Forslag 97: Følgeudgifter til den igangværende regulering af Herredsvej. Forbedring af fremkommeligheden og støjdæmpning for beboerne på Østsiden af Herredsvej.

I belysningen henvises der til igangværende BRT-projekt, som delvist kan være medvirkende til at løse nogle af de problemstillinger, som forslaget indeholder. Det skal understreges, at det omtalte BRT-projekt ikke er besluttet i Byrådet endnu. Byrådet vedtog den 13. oktober 2022 at der gennemføres forundersøgelser af flere forskellige linjeføringer imellem krydset Herredsvej/Ringvejen og Aarhus Universitetshospital.